

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 18. octobar 2013. god.
Br.ref.:RK482/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI36/13

Podnosilac

Mursel Kosumi

Ocena ustavnosti
odluke Vrhovnog suda Kosovo, Pkl.br.120/2012,
od 29. novembra 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Mursel Kosumi, sa prebivalištem u Podujevu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava odluku Vrhovnog suda, Pkl. br. 120/2012, od 29. novembra 2012. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva navodi da gorenavedena odluka krši njegova prava garantovana Ustavom, naime član 32. [Pravo na pravno sredstvo], član 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] i član 54. [Sudska zaštita prava].

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7. Ustava, članu 22. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon), i pravilu 56, stav 2, Poslovnika o radu (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 12. marta 2013. god., podnosilac je podneo zahtev Sudu.
6. Dana 25. marta 2013. god., predsednik je imenovao sudiju Roberta Carolana za sudiju izvestioca i veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajući), Kadri Kryeziu i Arta Rama-Hajrizi.
7. Dana 29. marta 2013. god., Vrhovni sud je obavešten o zahtevu, koji do danas nije podneo nikakav komentar.
8. Dana 12. septembra 2013. god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Činjenice slučaja

9. Iz spisa predmeta proizilazi da je otprilike dana 09. avgusta 2011. god., podnosilac zahteva upoznao F.B. sa B.B. iz T.R.P. "Zhitija com" iz Obilića. Podnosilac zahteva je naveo, ili je podržao navod, da je F.B. bio strani stanovnik i vlasnik hotela u Podujevu i da je F.B. želeo da kupi betonske kocke za popločavanje njegovog hotela.
10. Dana 09. avgusta 2011. god., F.B. je potpisao ugovor sa B.B. za kupovinu 1.500 m² betonskih kocki, po ukupnoj ceni od 9.000 EUR. Podnosilac zahteva je usmeno garantovao B.B. isplatu kupoprodajne cene u slučaju da F.B. ne plati. B.B. je ranije vodio poslovanje sa podnosiocem zahteva i zato mu je poverovao na reč.
11. Betonske kocke su naknadno dostavljene podnosiocu zahteva, koji ih je koristio da poploča zemlju oko hotela i kuće u vlasništvu M.I. iz Podujeva. Popločavanje zemljišta oko hotela betonskim kockama je bio rezultat ranijeg dogovora između

podnosioca zahteva i M.I., i zamišljen je kao naknada za prenos podnosiocu šest vozila koja pripadaju M.I., u vrednosti od 11.600 EUR.

12. Dana 26. avgusta 2011. god., F.B. je tražio da B.B. kupi bager. B.B. je pitao podnosioca zahteva da li može da veruje F.B. za plaćanje, a podnosilac zahteva je očigledno odgovorio da F.B. ima novaca i da će da plati. B.B. je potpisao ugovor sa F.B. za kupovinu bagera po ceni od 12.000 EUR. Nakon toga, F.B. je platio prvih 2.000 EUR i primio isporuku bagera.
13. Dana 04. septembra 2011. god., F.B. je prodao bager Kompaniji za staro gvožđe u Kosovu Polju za 4.200 EUR.
14. U jednom momentu, B.B. je pitao podnosioca zahteva kada će mu platiti za betonske kocke. Navodno, podnosilac zahteva je odgovorio da je F.B. napustio zemlju. Tada je B.B. otišao do lokacije gde su betonske kocke bile isporučene. Tamo je sreo M.I. i otkrio da F.B. nije bio vlasnik hotela. U ovom trenutku, B.B. je očigledno prijavio podnosioca zahteva i F.B. odgovarajućim organima, optužujući ih za prevaru.
15. Dana 29. septembra 2011. god., Opštinsko javno tužilaštvo u Prištini je podiglo optužnicu protiv podnosioca zahteva i F.B. kao saizvršioca krivičnog dela prevare.
16. Dana 14. oktobra 2011. god., Opštinski sud u Prištini je potvrdio optužnicu protiv podnosioca zahteva.
17. Dana 05. decembra 2011. god., Opštinski sud u Prištini (P.br. 2840/11) je osudio podnosioca zahteva za krivično delo saizvršenja u prevari. Podnosilac zahteva je osuđen na jednu (1) godinu zatvora, međutim izvršenje ove kazne je obustavljeno pod uslovom da podnosilac plati iznos od 9.000 EUR žrtvi (B.B.) u roku od šest meseci od kada presuda postane pravosnažna i pod uslovom da podnosilac zahteva ne počinii novo krivično delo u roku od dve (2) godine od dana kada ova presuda postane pravosnažna.
18. Podnosilac zahteva je uložio žalbu protiv presude i kazne Okružnog suda u Prištini. Žalba navodi da je prvostepeni sud počinio materijalna kršenja zakona, *inter alia*, u vezi sa krivičnim delom i nije pravilno utvrdio činjenično stanje. Podnosilac zahteva navodi da je on bio angažovan u redovnim poslovnim transakcijama i nije imao svesnu nameru da izvrši prevaru. On je takođe naveo da nije imao koristi od navodne prevare.
19. U prilog svojoj žalbi, podnosilac zahteva je podneo novi dokaz, odnosno ugovor koji je potpisan 10. avgusta 2011. god., između njega i saoptuženog F.B. Ovaj sporazum predviđa da podnosilac zahteva poseduje pet (5) vozila, koja će biti data za zamenu za 1.500 m² betonskih kocki koje poseduje F.B. Sporazum je praćen izjavom, koja je potpisana od strane F.B. dana 20. decembra 2011. god. Ova izjava navodi da je vrednost razmenjenih stvari zajednički ocenjeno na 9.000 EUR i da su uslovi sporazuma u potpunosti ispunjeni od strane stranki. Ugovor i izjave su osvedočene od strane advokata.

20. Dana 10. maja 2012. god., Okružni sud u Prištini (AP.br. 15/2012) je proglasio žalbu podnosioca zahteva za neosnovanu i potvrdio je u celosti odluku o osudi i kazni Opštinskog suda (P. br. 2840/11). Što se tiče navodne povrede odredaba krivičnog zakona, Sud je naveo:

“[...] Osporena presuda je konkretna i jasna, nema protivrečnosti u sebi, a ni sa razlozima podnetim u osporenoj presudi [...] prvostepeni sud je opisao faktičko stanje koje se potvrđuje [od strane ovog suda], i dao jasne i ubedljive razloge za takvo potvrđivanje činjenica, dao je ocenu u vezi izvedenih dokaza uz obrazloženje zašto neke činjenice uzima kao potvrđene, ocenio je argumente optuženih i zatim je obrazložio jasno iz kojeg razloga nije prihvatio verziju njihove odbrane, koje u potpunosti podržava i ovaj sud. [...]”

„Ocenjujući i žalbenu osnovu [optuženog] da je u osporenoj presudi izvršeno pogrešno i nepotpuno utvrđivanje činjeničkog stanja, ovi žalbeni navodi su neosnovani. Pristup prvostepenog suda prema izvedenim dokazima, dakle i prema odlučujućim činjenicama je bio ispravan i zakonit, koje prihvata i ovaj sud [...]”

21. Podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu protiv pravosnažne presude Opštinskog suda (P. br. 2840/11) i protiv presude Okružnog suda (AP. br. 15/2012). Podnosilac zahteva je naveo, *inter alia*, da su odluke prvostepenog i drugostepenog suda prekršile materijalne odredbe Krivičnog zakonika. Konkretno, podnosilac zahteva je naveo da Okružni sud nije uzeo u obzir nove dokaze koje je podneo, a koji pokazuju njegovu nevinost.
22. Dana 29. novembra 2012. god., Vrhovni sud (Pkl. br. 120/2012) je odbio kao neosnovan zahtev podnosioca zahteva za zaštitu zakonitosti. Vrhovni sud smatra da zahtevom nisu predstavljeni razlozi kojima bi opravdavao njegovu tvrdnju o kršenju odredaba Krivičnog zakona, ali umesto toga, on je našao da *“[...] ceo tekst zahteva je usmeren više u odnosu na segmente činjenica da osuđena stranka nije preduzela nikakve mere da prevari oštećenu stranku.”*
23. U tom smislu, Vrhovni sud je naveo:

“U ovoj krivično-pravnoj stvari, prvostepeni sud, a takođe i drugostepeni sud, ispravno i potpuno su ocenili sve inkriminisane radnje osuđenika i ispravno su ocenili da se u njegovim postupcima formiraju elementi krivičnog dela za što je proglašen krivim, a da ih kao prave i zasnovane prihvata i ovaj sud. Element namere u radnjama osuđenog se manifestuje u tome što sada osuđeni [stranka] [...], uz prethodni sporazum se složili da dovedu do zablude i uz navođenje da oštećeni [stranka] postupi na štetu svoje imovine, lažnim predstavljanjem F.B. kao vlasnika jednog hotela, koji, verujući [osuđenoj stranki], kojeg je od ranije poznavao, zaključuje ugovor sa F.B. za prodaju betonskih kocki u količini od 1500 m² (hiljadu i petsto kvadratnih metara) u vrednosti od 9.000 evra, a koje, kocke, je [osuđena stranka] postavio kod hotela M.I., i u vezi sa tim zaključuje ugovor sa M.I.

za kupovinu šest vozila u vrednosti od 11.600€ (jedanaest hiljada i šesto evra), kojom prilikom je nanio štetu oštećenom [stranki] u vrednosti od 9.000€ (devet hiljada evra).

Vrhovni sud Kosova, prihvata u celosti pravni stav prvostepenog i drugostepenog suda, izraženog u njihovim presudama, u vezi sa krivičnom odgovornošću optuženog i da u njegovim postupcima, postoje objektivni i subjektivni elementi krivičnog dela – predviđena prevara u članu 261, stavu 1, u vezi sa članom 23. KZK-a, jer postupci koje je on preduzeo su jasno imali za cilj prevaru u odnosu na oštećenog [stranke].”

Pravni argumenti izneti od strane podnosioca zahteva

24. Podnosilac zahteva navodi da su Okružni sud u vezi sa žalbom, a i Vrhovni sud Kosova u vezi sa zahtevom za zaštitu zakonitosti, prekršili njegovo pravo na sudsku zaštitu njegovih prava koja su garantovana članom 54. Ustava.
25. Podnosilac zahteva navodi da su sudovi obavezni da razmatraju i ocenjuju sve dokaze podnete od strane stranaka, i da uključe razloge u svojim presudama o načinu kako su ocenjeni dokazi.
26. Podnosilac zahteva navodi da su novi dokazi koje je on podneo Okružnom sudu, odnosno ugovor sa saoptuženim i izjava saoptuženog, bili presudni novi dokazi koje nije ni Okružni sud, a ni Vrhovni sud uzeo u obzir u svojim odlukama. Podnosilac zahteva navodi da ovo predstavlja uskraćivanje pravde.
27. Osim toga, podnosilac zahteva insistira da dokazi pokazuju da on nije imao svesnu nameru da poćini prevaru, niti da stekne ikakvu materijalnu dobit od navodne prevare te da, prema tome, on s razlogom nije mogao biti proglašen krivim za ovo krivićno delo.

Prihvatljivost zahteva

28. Sud primećuje da podnosilac zahteva navodi kršenje njegovih prava na sudsku zaštitu i on navodi članove 32, 53. i 54. Ustava. Međutim, na osnovu suštine njegovih navoda, Sud smatra da se podnosilac zahteva, u stvari, žali na kršenje njegovog prava na pravićno i nepristrasno suđenje kao što je garantovano članom 31. Ustava. Shodno tome, Sud će razmotriti ovaj zahtev prema toj odredbi.
29. Kao prvo, kako bi bio u mogućnosti da reši zahtev podnosioca zahteva, Sud prvo treba da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom i dodatno obrazloženi Zakonom o Ustavnom sudu i Poslovníkom o radu.

30. Član 113. Ustava utvrđuje opšti okvir zakonskih zahteva kako bi zahtev bio prihvatljiv. On predviđa:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7 Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

31. Član 48. Zakona o Ustavnom sudu, takođe utvrđuje da:

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

32. Pored toga, pravilo 36. (2) Poslovnika o radu predviđa da:

“Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

(b) [...]da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava,

[...], ili

(d) [...]da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju;”

33. S tim u vezi, Ustavni sud ponavlja da po Ustavu nije njegova dužnost da deluje kao apelacioni sud, ili sud četvrtog stepena u odnosu na odluke donete od strane redovnih sudova. Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava. (*vidi Avdyli protiv Vrhovnog suda na Kosovu, KI 13/09, 18. jun 2010. god.; vidi mutatis mutandis García Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava 1999-1*).
34. Ustavni sud može samo da razmotri da li su dokazi predstavljeni na pravilan način i da li je postupak generalno gledano u celini, održan na takav način da je podnosilac zahteva dobio pravično suđenje (*vidi, inter alia, Evropska komisija o ljudskim pravima, Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, zahtev br. 13071/87, 10. jul 1991. god.*).
35. U ovom slučaju, podnosiocu zahteva je pruženo dovoljno mogućnosti da predstavi svoj slučaj i da ospori tumačenje činjenica i zakona, koje je on smatrao pogrešnim pred Okružnim i Vrhovnim sudom. Sud primećuje da tekstovi odluka Okružnog suda u vezi sa njegovom žalbom i Vrhovnog suda u vezi sa

njegovim zahtevom za zaštitu zakonitosti nisu izričito naveli delove dokaza na kojima podnosilac zasniva svoj zahtev. Međutim, Sud smatra da su odluke oba suda obrazložene i da se adekvatno odgovorilo na navode podnosioca zahteva u suštini.

36. Pošto je razmotrio sve krivične postupke u celosti, Ustavni sud nije našao da su relevantni postupci na neki način bili nepravični ili proizvoljni (*vidi mutatis mutandis, Shub protiv Litvanije, ESLJP zahtev br. 17064/06, od 30. juna 2009. god.*).
37. Sud smatra da ne postoji ništa u zahtevu što ukazuje da je sudovima prilikom pretresa nedostajala nepristrasnost ili da su postupci na neki način bili nepravični. Sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom slučaja ne može da opravda argumentovani zahtev u vezi sa kršenjem člana 31. Ustava (*vidi Memetović protiv Vrhovnog suda Kosova, KI 50/10, 21. marta 2011. god.; vid mutatis mutandis Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske, ESLJP zahtev br. 5503/02, 26. jula 2005. god.*).
38. Na osnovu ove ocene, Sud nalazi da podnosilac zahteva nije bio žrtva uskraćivanja sudske zaštite njegovih prava.
39. Stoga, Ustavni sud nalazi da navodi podnosioca zahteva nisu potkrepljeni i treba da se odbiju kao očigledno neosnovani.
40. Sledstveno, iz gorenavedenih razloga, zahtev je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, shodno članu 113. (7) Ustava, članu 46. Zakona i pravilu 36. (2) Poslovnika o radu, dana 12. septembra 2013. god., jednoglasno,

ODLUČIO

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona;
- IV. DA OGLASI da ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Robert Carolan

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani